

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Prima est p[ro]pter mortalis pestile[n]tie rep[re]ssionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

de miseria ad felicitatem: de tristitia ad iocunditatem. Sed miserabiliores erunt in p[er]p[et]ua passibiles post resurrectionem q[ua]m nunc sunt. Laboramus ergo q[ua]ntu[m] temp[us] habemus sic vivere in hac misera mortalit[er]e vita ut tandem resurgamus no[n] cu[m] reprobo sed cum electis in gloria sempiterna. Amc.

Sermo in Letanijs.

Petite et dabit vobis

Petite et dabit vobis. Luc. xi. Letania dicitur rogatio vel supplicatio: quia tunc om[n]i sc[ilicet] oratione suffragia implorant. Dicitur autem rogatio proprie species orationis que fit pro divini flagelli amotio: et solent fieri cum populo pro peccato: ieiunio: exhortatione: et benedictione: sic fecit iosaphat: videns se opprimi. ij. Paral. x. Josaphat perterritus totum se contulit ad rogandum deum. Fieri autem solent letanie in anno. scilicet in festo sancti marci: et tribus diebus ante ascensionem. Prima letania dicitur maior. Tunc rone illius que instituta est quia a gregorio magno papa videtur in rome. Tunc rone loci in qua instituta est: que rome. Tunc ratione cause quia pro gravissimo morbo. Romani enim cum in quadragesima trinitate virissent: post pascha comestatoribus: ludis: et luxurie frenata laxabant. Ideo deus provocatus pestem maximam misit in eos: de qua dicitur. Alia autem letania dicitur minor que fit tribus diebus ante ascensionem qua[m] beatus marnertus episcopus vicenensis instituit tempore leonis imperatoris: que cepit anno d[omi]ni quadringentesimo quadringentesimo octavo ante institutionem prime. Et dicitur minor ad differentiam prime que videtur instituta est a minori episcopo in minori loco: et pro minori morbo: dicitur statim dicitur sum. Hec autem prima instituta sit a particulari episcopo: tunc deinde statutum est ab ecclesia et firmatum ut hec letania universaliter observetur. Hec itaque letanie institute sunt ad rogandum deum: in missa letaniarum legitur evangelium in quo dicitur nos benigne hortari ad rogandum et orandum deum. Et promissa convenit similitudinecludit. Et ego dico vobis. Petite et dabit vobis. Vide d[omi]ni liberalitatem: vide eius benignitatem. Hortari ut petamus: et promittit dare quod petierimus Augustinus. Erubescat humana pigritia Plus vult ille dare q[uam] nos accipere Plus vult ille mi

sereri q[uam] nos a miseria liberari. Nam ille quod nos hortatur: propter nos hortatur. Hec ille. Petite (inquit) et dabit vobis. Sunt autem tres principales cause propter quas nunc debetis petere debemus: et propter quas precipue sunt iste letanie.

Prima est propter mortalitatis pestilentie repletionem. Secunda est propter temporalis indigentie sublevationem. Tercia est propter spiritualis gratie impetrationem.

Prima igitur est propter rem. Tunc propter hanc primo fuerunt institute. La em institutio letanie minoris que post instituta est fuit. Tunc em apud viceniam frequenter et maximus terremotus fiebat que domos et ecclesias plurimas subvertebat. Nocturni sonitus et clamores septies audiebant. Tunc etiam aliquid terribile accidit: quia in die pasche ignis de celo cecidit: et regis palatii cremavit. Aliud insuper mirabilius fiebat. Sicut enim demones porcos intraverunt ex permissione d[omi]ni. Matth. viij. sic tunc deo permittente propter peccata hominum demones lupos et alias feras intrabant et neminem verentes non solum pro vias: sed et pro civitate publice discurrerent et passim pueros et senes viros et feminas devorabant. Cum igitur tam dolorosi casus quotidie contingerent: predictus episcopus triduanum ieiunium instituit: letanias instituit et sic predicta tribulatio conquiescit. Causa autem institutionis maioris letaniarum. Cuius Legum quippe in historiis romanorum attestante paulo mortis cassini monacho logobardorum historiographo: que tempore pelagii papae misit d[omi]nus triplicem pestilentiam romanis. Prima fuit diluuium aquarum que tantum dicitur exuisse ut super muros orbis influeret et plures domos everteret cuiusmodi diluuium a diebus noe non est auditum. Secunda que propter herim fluvium magna venit multitudo serpentium que quidam dicitur civitatem invasisse et in mare decessisse. Tunc quod erat draco quidam magnus valde. Hi autem serpentes suis venenosis flantibus et etiam que a fluctibus fuerunt profocati et ad litus prostrati totum aerem sua putredine corruerunt. Et inde pestis tertia exorta est qua[m] iquinaria. I. apostolica iugiter vocatur ita ut manifeste sagitte celitus viderent venire. et hac peste statim duobus vel tribus diebus transiit

Bermo in letaniis

etis hoies moriebant. Taseua etia erat il
la pestis yr hoies in via: in mesa: in ludis: i
collo: quibz subito morerent: Ita yr cu ali
qs (yr d:) sternutabat: sepe in illa sternu
tatione spm exhalabat. In cu aliqs ali
que sternutate audiebat: statim accurrens:
deus te adiuuet: de^o te adiuuet: acclama
bat. Rursus (yr fertur) cu aliqs oscitabat
frequenter pnuuo spm emittebat. Contra
hanc pestem papa Delagi^o oibus indixit te
lunium z pcessionem fieri pcepit: yr hz ex pdi
ctis historijs romanoz: In q pcessioe ipe
papa z. lxx. alij exspirauerunt. Postmodum
brus Gregori^o q pelagius successit cu itez
pcessionem fieri pcepisset cu letanijs p ciuit
tatis circa iuram: qdam tpe pascalei ordina
uit imaginem bte Marię qua adhuc aiunt
esse romę: qua Lucas arte medic^o pictor
egregi^o formasse dicit: eidez virgini poia
simillima pphibet: ante pcessionem reuerent
portari. Et ecce tota aeris infectio z tur
bulentia imagini cessabat: et post imaginem
mira aeris serenitas z puritas remanebat
Tuc in aere (yr fertur) hz in legeda bti gre
gorij iuxta imaginem audite sunt voces an
geloz canentiu: Regina celi letare alta.
Quia que meruisti portare alta. Resurre
xit sicut dixit alta. Tuc Bre. adiurit: Ora
p nobis rogam^o alta. Statim qz brus gre
gori^o vidit sup castz Ersecij angelu dni
q gladiu crucefractu deterges in vaginā re
uocabat. Et q intellexit greg. ira dni sup
p^{er} h^{oc} qentisse. Et ex hac ca instituit pcessio
nes singlis annis fieri in ecclia dei z ieiun
ia obseruari. Z aut pax alib diebz ecclie
sta de dni resurrectione gaudeat: diebz tñ le
taniaz luctu: supplicatioes: et ieiunia pa
scaltz interponit gaudijs: yr sicut dicitur
Eccl. xij. In die bonoz nō s^{is} in memor ma
loz. que qndam his diebz penitentijs exi
gentis dñs immisit: yr dictu est. Ut non
sint filij ecclesie sicut illi de quibz dicitur
Job. xij. Eucur in bonis dies suos: in pu
cto autē ad inferna descendunt. Huc itaqz
et nos memores supdictoz flagelloz co
siderates quia et nos sub manu dei sum^o
sicut et illi q fuerūt flagellati: rogare z sup
plicare debemus in his pcessionibz ppter
mortalis pestilentie repressioem. Sed dili
genter notandū est q huiusmodi pestilentie
repressio z vite longiturnitas potest bene
et male peti. Pro cui^o declaratioe pade

randū est q pcpue peti pōt ppter tres cas
Primo ppter mudane uanitatatis fauorē
rem. Hoc est piculosum.

Secundo ppter uiciose prauitatis amorē
Hoc est piculosum.

Tercio ppter diuine seueritatis terro
rem. Hoc uirtuosum

Primo ppter mudane
uanitatatis fauore: cu. l. aliqs desiderat diu
uiuere yr mundi pntis dulcedine z pntis
uite pulatione gaudeat. Et hoc puenit ex
uite pulatione q quis naturalit^{er} dili
naturali inclinatione q quis naturalit^{er} dili
git esse suū z morte refugit: Sed hoc ē fal
lax z piculosum. Aug^o. lib. de miseria h^u
mudi. Vita pñs q multos decipit que
dum cognosceris nihil es: dū exaltaris fu
mus es: sapientibus amara es: insipientibz
dulcis es: q te qunt nō te cognoscut: q te
cognoscut ipi te fugiūt. Idē lib. sol. Vita
mea vita caduca: vita q qnto magis cre
scit tñto magis decrescit: qnto magis p
cedit tanto magis ad morte accedit: vita
fallax z ymbatica plena laqueis multis.
Huc gaudeo: sepe tritor. nūc y^o gloria in
firmor. nūc uiuo: statim morior. nūc felix
appareo: q miser rideo: nā fleo: Sic qz
oia mutabilitati subiacent yr nil vna hora
vno statu pmaneat. Hec ille. Et exem
plū notabile Lu. xij. de diuie qui dicebat
Anima mea multa bona habes repo. zc
Lut dictū est Sultre hac nocte reperent
aiam tuā a te. Que aut parasti cui^o erunt:
Partz itaqz q stultus est z qnto se exponit
periculo qui petiū uiuere ppter amorē
huius uite. Sed heu multi sunt stultissi
mi qrentes diu uiuere et nō bene uiuere.
Dra fatuitas: qrit qd inuenire nō pnt:
z negligūt qreere qd magis necessariū est
qd facile possent inuenire. Senec. in epla.
Nemo qbn uiuat: sed qd tu curat: cu oibz
possit ptingere bn uiuere: sed diu nullis.
Hec ille. Strada pñs hoim stulticia q
nō curat se ponere in statu in q mori uellet
cū nō hēant vni^o bore certitudinē: z tñ hūc
mored: certitudinē ientabile. Aug. Lu
dacio: ē q cū vno pctō mortū dormit qz q
cū septe hostibz de morte sua inice obliga
tis pfigit. Hec ille. Heu heu hō nō aduer
tūt adulteri: nō raptores: nō usurarij. nō
ambitiosi: nō gulosi: nō deniqz pctōres su
guli in suis uicqz obdurati h^u pñderat.

De suble. tēpo. indigen. LIII

Secūdo petnat aliqui

in vitare ppter viciose prauitaz amorē
vt scz in vicys suis z concupiscētis inordi-
natis diutius gaudeat delectetur: hoc
est valde dānabile z pniciosum. Hmōi si
cut ait Greg. in. iij. dial. vellent sine fine
vivere vt possent sine fine peccare. Pro-
uerb. ij. Zerantur cū malefecerint z exul-
tant in rebz pessimis qz vie puerle z infan-
tes gressus eoz.

Tertio ppter diuine se-

ueritatis terrore: vt scz pti pniaz agat et
p pccis suis deo satisfaciāt qz ad dei iudi-
cū puentat. Eccl. xvij. An iudiciū para-
tustat: h ē laudabile z virtuosuz. Sed
cū de futuro sis incert? si cupis pniaz age-
re z vitam emēdare fac iuxta p̄siliū sapiē-
tis. Eccl. v. Ne tardes pueri ad dñm: et
ne differas de die in diē: subito em̄ veniet
ira illi? z in tpe vindicte disperdet te. Ro-
gare igit dñm dem? ne mors incerta nos
ipparatoz iuentat z h totz viribz diligēt
laborare. Eū qm̄ plerūqz his diebz p̄sca
libz pccis exigētibz illoz q corp? dñi i pa-
sca indigne cepept vl q? susceptiōne ad
pccā redierūt: pestes z morte subitaneā et
alia iracūdie sue flagella dñs imitit. Jō
p̄stitutū ē i ecclā dei vt fere i oibz hymnis
iterponat p̄sus iste. Quēsum? au. oim i h
pas. gau. ab oi mor. ipetu tuū defē. po. Re-
dit? ei ad pccm̄ p̄p̄ ingratitudinē puocat
irā dei. Exēplū Jūd. ij. Fecerūt filiū isrl̄ ma-
lū in p̄spectu dñi z dñm. Merūt dñm q̄ edu-
xit eos de terra egypti. Et seq̄t. Iratus
dñs i isrl̄ tradidit eos i man? diripiētū
z c. Dñs em̄ remittēdo pccā hoibz eduxit
eos de egypto. i. de statu tenebroso. In q̄-
ti aut postea dñm relinquit z carnalitati
z cupiditati vacāt: p̄p̄ qd̄ irat? dñs fre-
quēter tradidit eos in man? diripiētū in
diuersoz flagelloz z p̄nitionū: imitēdo
pestes z morte subitaneā z alia hmōi p̄p̄
qz repressiōne fuit iste p̄cessiōes z leranie

Secūda causa est p̄p̄ tpalis indigētie
subleuatiōne. Multa ei in hac vita
tpali necessaria sūt q̄ ex nob̄ ipis ha-
re nō possum? .j. Cor. iij. Quid hēs qd̄
si accepisti .q. d. nihil. Sēc̄ at nob̄ p̄ hac vi-
ta tres p̄ncipales indigētie p̄p̄ q̄s in his

- Prima est corporalis sanitatis.
- Secūda est annualis ybertatis.
- Tertia est cordialis vnitatis.

Prima igitur ē indigē

tia corporalis sanitatis. S; tñ sic dicit Pau-
lus. Rbom. vij. Quid in hmōi orem? sic
oportet nescim?. Nō em̄ est corporal? sani-
tas absolutē petenda s; sub p̄dirōe si erpe-
diat p̄ salute aie. Jō totū cōmittēdū ē do-
q̄ nouit qd̄ nob̄ vtile sit. Aug? .li. soli. De
salute corporis mei qd̄ vtile sit nescio: tū-
bi dñe illud cōmitto: hoc tantū oro clemē-
tiā suā vt me penit? p̄uertat ad te nihilqz
mibi repugnare facias tendenti ad te.
Hec ille.

Secūda est indigentia

annualis ybertatis. Ideo nūc rogare deū
debemus vt teneros adhuc fructus terre
p̄seruādo multiplicet. Sūt em̄ hmōi tpa-
lia a dño petēda sub p̄dirōe tñ. sicut de
sanitate corporis dixim?. Vult aut dñs
a se peti t̄palia p̄p̄ tres causas. Primo
p̄ nature sustentationē. Matt. vj. Scit
em̄ p̄r yr̄ celestis. quia his omnib? indige-
tis. Jō orabat sapiens. Prouerb. xxx. vi.
Diuitias z paupertates ne dederis mibi:
sed tantū victui meo tribue necessaria. Id
circo etiā dñs nos instruit. Luc. vj. vt ore-
mus dicētes. Panē nostrū quotidianum
da nobis hodie: q̄tidianū (m̄q̄). i. q̄tidia-
no victui necessariū. Secūdo p̄p̄ mali el-
uitationē ne scz a dño petere. Juxta illud
iud. iij. Reg. j. Nūqd̄ nō est de? in israel:
vt eatis ad cōsulēdū deū acharō. Verba
sūt helie ad seruos regis samarie Jrez h
vult dñs vt auferat a nobis nimia aq̄
rēdi sollicitudinē. j. Pe. ij. Dem sollicitudi-
nem p̄iciētes in eū: qm̄ ipi cura est de vo-
bis. Ideo etiā vi. Sal. Mart. vj. Nollit
te solliciti esse dicētes qd̄ mācācābimus
aut bibem?. z c. qd̄ est intelligēdū de au-
rōsa z supflua sollicitudine. Tertio p̄
pter boni p̄motionē: vt vlez p̄ hoc nostra
in deū excitet deuotio: z dilectio: ex ipsaz
em̄ creaturaz bonitate ex pre cognoscatur
bonitas creatoris a q̄ fluūt tanqz a fonte
totius bonitatis. Sap. xij. Vanī sūt oēs
homines in q̄bus nō subest scia deuz de